

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи

20 09 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗЕЄЗНАВСТВО
для здобувачів вищої освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
Вибірковий блок

вид дисципліни

01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта
перший (бакалаврський)
Середня освіта (історія)
Вчитель історії в спеціалізованій школі з поглибленим вивченням суспільно-гуманітарних дисциплін
вибіркова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Семестр	<u>4</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>залік</u>

Викладач: Кравченко Інна Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології та музеєзнавства

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: Кравченко Інна Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та музеєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри археології та музеєзнавства

 (Терпиловський Р.В.)

Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Терес Н.В.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – опанування студентами теоретичних основ музеєзнавства, основ музейної практики, основ нових музейних технологій, історії музейної справи.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: немає

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з теоретичними основами музеєзнавства. З'ясування історії становлення музеєзнавства як наукової дисципліни. З'ясування суті музею як соціокультурної інституції і науково-дослідної установи. Аналіз теорії музейного предмету. Висвітлення основ музейного джерелознавства. З'ясування основних напрямків музейної практичної роботи. Ознайомлення з основними напрямками науково-фондової роботи. Аналіз суті та специфіки музейної експозиції. Розкриття методики і процесу створення музейних експозицій. Ознайомлення з виставковою роботою музеїв. Ознайомлення з суттю культурно-освітньої діяльності музеїв, основними напрямками досліджень у сфері музейної педагогіки. Ознайомлення з базовими формами культурно-освітньої діяльності музеїв. Висвітлення основ класифікації пам'яток історії, суті музеєфікації пам'яток. Аналіз нових музейних технологій. Аналіз передумов виникнення феномену колекціонування у стародавньому світі, в часи античності та середньовіччя, в новий та новітній час. Визначення особливостей розвитку світової музейної справи у ХХ – на поч. ХХІ ст.

4. Завдання (навчальні цілі): формування цілісної системи знань про музеєзнавство як наукову дисципліну, основ теоретичних проблем музеєзнавства, основні напрямки практичної музейної роботи, нові музейні технології, історію музейної справи від її витоків до початку ХХІ ст. У результаті вивчення курсу студенти повинні **засвоїти** основи теорії музеєзнавства, властивості музейних предметів, основи музейного джерелознавства, склад і структуру музейних фондів, основні напрямки науково-фондової роботи музеїв, суть музейної експозиції, основні методи побудови експозицій, методику та основні етапи створення музейних експозицій і виставок, суть культурно-освітньої діяльності музеїв, основні напрямки досліджень музейної педагогіки, базові форми культурно-освітньої діяльності музеїв, основи роботи з музеєфікації пам'яток, нові музейні технології, основні етапи становлення музею як соціокультурної установи, мати уявлення про причини виникнення феномену колекціонування і музею; **вміти** орієнтуватись у літературі щодо проблем музеєзнавства та історії музейної справи, відбирати з інформації найголовніше, систематизувати її.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основи теорії музеєзнавства, історію становлення музеєзнавства як наукової дисципліни.	лекція, робота самостійна	контрольна робота 1	5%
1.2	Знати теорію музейного предмету, теорію музейної комунікації.	лекція, робота самостійна	контрольна робота 1	5%
1.3	Знати основні напрямки науково-фондової роботи.	лекція, заняття, робота самостійна	усна доповідь	5%
1.4	Знати суть експозиційної роботи музеїв.	лекція, заняття, робота самостійна	усна доповідь	5%
1.5	Знати напрямки і методику культурно-освітньої роботи музеїв.	лекція, робота самостійна	реферат	5%
1.6	Знати загальні поняття сучасного музейного менеджменту та маркетингу.	лекція, робота самостійна	реферат	5%

1.7	Знати основні тенденції колекціонування часів античності і середньовіччя	лекція, робота	самостійна	контрольна робота 2	5%
1.8	Знати процес становлення музею як соціокультурного інституту за доби Відродження	лекція, заняття робота	семінарське самостійна	усна доповідь реферат,	20%
1.9	Знати основні тенденції розвитку музейної сфери у XVII – XX ст.	лекція, робота	самостійна	контрольна робота 2	5%
2.1	Вміти охарактеризувати основні теоретичні проблеми музеєзнавства, теорію музейного предмету, музейне джерелознавство, основні напрямки практичної роботи музеїв.	лекція, заняття, робота	семінарське самостійна	усна доповідь	10%
2.2	Вміти охарактеризувати нові технології у музейній справі, питання менеджменту і маркетингу в музейній справі.	лекція, робота	самостійна	залік	10%
2.3	Вміти характеризувати мотивації передмузейного збиральництва	лекція, робота	самостійна	залік	10%
2.4	Вміти охарактеризувати етапи становлення і розвитку музею як соціокультурного інституту.	лекція, заняття, робота	семінарське самостійна	усна доповідь	10%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (ВБ 2.2) Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.3	2.3.	2.4.
ПРН 10. Уміти інтегрувати знання, які отримані в процесі вивчення різних дисциплін в єдиний комплекс суспільствознавчих дисциплін, відповідно до вимог Державного стандарту середньої освіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+
ПРН 31.2 Володіти практичними навичками організації та проведення екскурсій в музеях.			+	+						+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1, 1.2 – 10 балів/6 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.7, 1.9 – 10 балів/6 балів.
3. Реферат з тем ЗМ 1: РН 1.5-1.6 – 10 балів/6 балів.
4. Реферат з тем ЗМ2: РН 1.8 – 10 балів/6 балів.
5. Робота на семінарських заняттях: РН 1.3-1.4, 1.8, 2.1, 2.4 – 40 балів / 24 бали

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання – залік.

7.2 Організація оцінювання:

Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за виконання рефератів; бали, отримані під час модульного контролю (за виконання контрольних завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння

знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-8, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 9-15.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, реферати) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1 <i>Основи теорії музеєзнавства і практичної музейної роботи</i>			Змістовий модуль 2 <i>Історія музейної справи</i>			Залік
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			
<i>Самостійна робота (реферат)</i>	<i>Семінарське заняття</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Самостійна робота (реферат)</i>	<i>Семінарське заняття</i>	<i>Модульний контроль</i>	20 балів (максимум)
10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента під час кожного семінару (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 5 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;

Реферат студент подає викладачеві на останній лекції кожного Змістового модулю, зокрема Реферат 1 (третьа декада березня) і Реферат 2 (перша декада травня). Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- тема розкрита неповно 6-8 балів;
- реферат суто компілятивного рівня 3-5 балів;
- розкритий лише окремий аспект 1-2 бали.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи**, зокрема Контрольна робота 1 (третьа декада березня) і Контрольна робота 2 (перша декада травня). Завдання містить 5 запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2 бали.

Заліковий тест містить 20 завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
<i>Розділ 1. Основи теорії музеєзнавства і практичної музейної роботи</i>				
1.	Вступ. Тема 1. Музеєзнавство як наукова дисципліна.	2		2
2.	Тема 2. Музейний предмет і його властивості.	2		2
3.	Тема 3. Музейне джерелознавство.	2		2
4.	Тема 4. Науково-фондова робота музеїв.	2		2
5.	Тема 5. Експозиційна робота музеїв.	2	2	2
6.	Тема 6. Культурно-освітня робота музеїв.	1	2	2
7.	Тема 7. Музей і пам'ятки.	1	2	2
8.	Тема 8. Менеджмент і маркетинг у музейній справі.	1		2
9.	<i>Реферат з тем ЗМ1</i>	-		10
10.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ1</i>	1		-
<i>Розділ 2. Історія музейної справи</i>				
11.	Тема 9. Передмузейне збиральництво: стародавній світ та середньовіччя.	2		2
12.	Тема 10. Виникнення музею як соціокультурного інституту за доби Відродження.	2	2	2
13.	Тема 11. Музейна справа у Європі XVII ст.	1	2	2
14.	Тема 12. Музейна справа за доби Просвітництва.	1		2
15.	Тема 13. Музейна справа у XIX ст.	2	2	2
16.	Тема 14. Виникнення і розвиток музеїв у країнах Америки, Австралії, Африки та Азії.	2		2
17.	Тема 15. Музейна справа у XX – на поч. XXI ст.	1	2	2
18.	<i>Реферат з тем ЗМ2</i>	-		10
19.	<i>Контрольна робота з тем ЗМ2</i>	1		-
	ВСЬОГО	26	14	50

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **26 год.**

Семінари - **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. К.: Альтпрес, 2007.

2. Гайдай О. Музеєзнавство: навч. посіб. - Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2021.

3. Горовий А.В. Музеєзнавство в навчальному закладі. - К. : Шкільний світ, 2011.

4. Карсим І.А. Культурно-освітня робота музеїв: Навчальний посібник. К.: АлЮр, 2007.

5. Карсим І.А. Науково-фондова робота музеїв: Навчальний посібник. К.: АлЮр, 2007.

6. Кравченко І.А. Основи музеєзнавства: Підручник для студентів закладів вищої освіти. К.: Видавець Олег Філюк, 2019.

7. Рутинський М.Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство. К.: Знання, 2008.

8. Петранівський В., Рутинський М. Туристичне краєзнавство. К.: Знання, 2008. 576 с.

9. Якубовський В.І. Музеєзнавство. – К., 2010.

Додаткові:

1. Карсим І.А. Пам'ятки Національного заповідника «Софія Київська» у дослідницькій діяльності Церковно-археологічного товариства при Київській Духовній Академії (1872 -1915) // Софійські читання. Вип. 2. К., 2004. С. 128-139.
2. Карсим І.А. Дослідження членами Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва подвір'я Софії Київської // Софійські читання. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Пам'ятки Національного заповідника “Софія Київська» та сучасні тенденції музейної науки» К., 2007. С. 300-313.
3. Карсим І.А. Дослідження Золотих воріт і Андріївської церкви членами Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва // Сугдейський збірник. К., 2008. С. 534-584.
4. Карсим І.А. Дослідження Золотих воріт у Києві на початку ХХ ст. // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей. Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. Вип. 27. Переяслав-Хмельницький, 2011. С. 22-26.
5. Карсим І.А. З історії пам'яткоохоронної справи у Києві початку ХХ ст. // Праці Центру пам'яткознавства. Збірник наукових праць. Вип. 20. К., 2011. – С. 51-63.
6. Кравченко І.А. Київська Андріївська церква: заходи з ремонту та охорони пам'ятки у ХІХ – на початку ХХ століття. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. К.: Видавничий центр «Київський Університет», 2016. Вип. 131. С. 31-35.
7. Кравченко І.А. З історії охорони церковної старовини у Києві в останній третині ХІХ – на початку ХХ ст. // Актуальні наукові дослідження різноманітних соціальних процесів сучасного суспільства. Одеса, 2018. С. 12-16.
8. Маньковська Р.В. Музеї України у суспільно-історичних викликах ХХ –початку ХХІ століть. Львів: Простір-М, 2016. 408 с.
9. Alexander E.P. Museums in Motion. Nashville: AASLH Press. 1979.
10. Alexander E.P. Museum Masters. Nashville: AASLH Press. 1983.
11. Alexander E.P. Museums in America. Innovators and Pioneers / E.P. Alexander. Walnut Creek; L.; New Delhi, Altamira press, 1997.
12. Lewis G.D. Collectors, Collecting and Museums. A Brief World Survey / G.D. Lewis // Manuel of Curatorship. A Guide to Museums Practice / ed. M.A. Thompson et al. L.: Butterworths, 1984.
13. Wittlin A.S. The Museum: in Search of Usable Future. Cambridge, MA: The MIT Press, 1970.